
АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОРПОРАЦІЇ

Пенчук І. М.,
Станкова Л.І

Одеський національний політехнічний університет

Зростає актуальність питань, пов'язаних з вибором та уніфікацією системи методів та показників оцінки фінансово-економічної безпеки підприємства, оскільки саме правильний вибір, послідовність та методика розрахунків, дозволить розробити ефективний механізм для якісного покращення фінансово-господарської діяльності підприємства.

Для управління системою фінансово-економічної безпеки пропонується реалізовувати методику для поєднання кількісних параметрів оцінювання з якісними параметрами поелементної оцінки і здійснюється у чотири етапи. Схематично ці етапи представлені на рис 1.

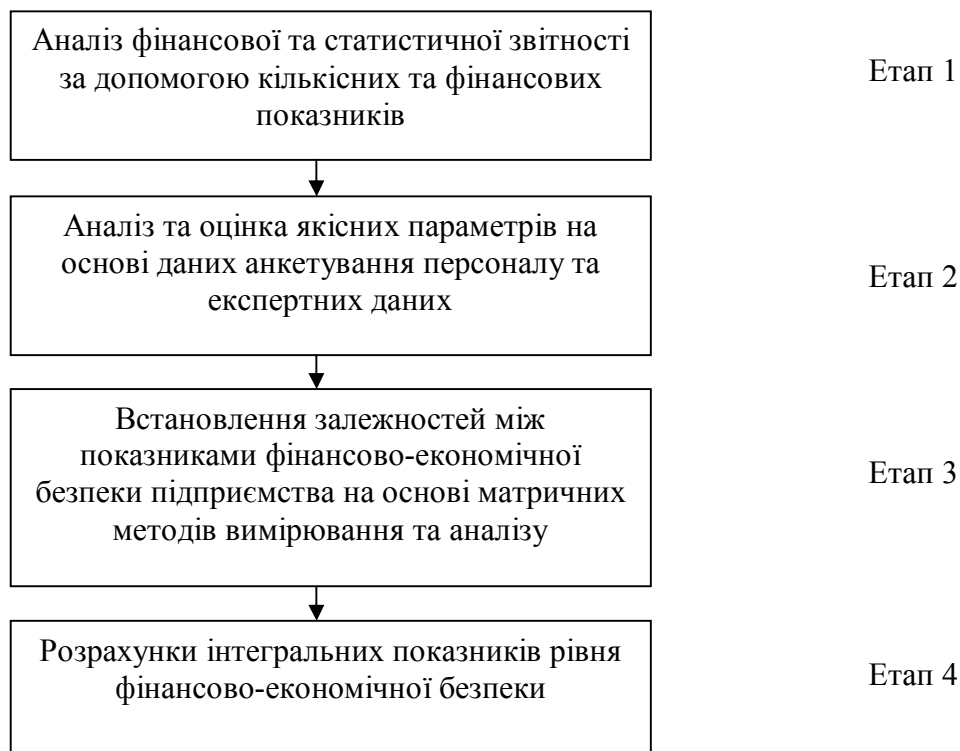

Рис. 1. Етапи оцінки фінансово-економічної системи

Розглянемо ці етапи більш докладніше.

Етап 1. Аналіз на основі даних фінансової та статистичної звітності (управлінського обліку) за допомогою кількісних та фінансових показників діяльності підприємства.

Етап 2. Аналіз та оцінка якісних параметрів потенціалу на основі даних анкетування персоналу та експертних даних.

Якісними параметрами процесу прийнято вважати результативність, ефективність і адаптивність.

Анкети можуть містити такі оцінні параметри, як: продуктивність, якість роботи, старанність, акуратність, точність; особисті властивості (товариськість і т.п.); характер взаємин у колективі (з колегами, начальниками, підлеглими) і уміння спільно працювати заради досягнення загальних результатів; надійність (точність, акуратність); ініціативність схильність до самостійної роботи, сміливість; рівень кваліфікації і знань (спеціальних, економічних, управлінських); організаційні навички (уміння планувати, координувати, контролювати); психологічні якості; суспільна активність.

Етап 3. Встановлення залежностей (зв'язків) між показниками фінансово-економічної безпеки підприємства на основі матричних методів вимірювання та аналізу.

На цьому етапі планується використання матричного методу вимірювання результативності (ММР), який відомий також під назвою «багатокритеріальний метод вимірювання результативності».

ММР дозволяє звести воедино – інтегрувати й агрегувати приватні показники таким чином, щоб результати роботи виміряти одним числом. Це дає менеджерам можливість логічно і об'єктивно перерозподіляти заохочення між структурними підрозділами та всередині них на основі вимірюваного результату. Крім точності та об'єктивності, однією з переваг ММР є можливість урахування традицій підприємства в оцінці результатів і розподіл заохочень.

В основу методу покладена матриця результативності, яка включає в себе:

- оціночні показники із зазначенням одиниці виміру та фактичного результату;
- шкалу оцінки;
- саму оцінку;
- значимість (питома вага) кожного з показників оцінки;
- результати – за кожним з показників окремо і підсумковий.

Використання шкали оцінки дозволяє привести результати за кожним з показників до єдиної системи координат – оцінки в балах. При складанні шкали оцінки спочатку встановлюється норма для кожного з показників, тобто такі їх значення, які є плановими. Нормативні значення вписуються в рядок шкали, відповідної 5 балам.

У рядок «10 балів» для кожного з показників вписується таке значення, яке відповідає найкращому, але практично досяжному результату. У рядок «0 балів» – значення показника, яка відповідає найгіршому допустимому результату. Решта рядків шкали оцінки заповнюються проміжними значеннями.

Нормативними значеннями для кожного з показників приймаються 100% (5 балів). Оцінка результату за кожним з показників здійснюється шляхом співвіднесення фактичного результату зі шкалою оцінки. Якщо значення не збігаються точно, то проводиться округлення до найближчого значення за шкалою оцінки або до найближчого до нормативного.

Етап 4. Розрахунки інтегральних показників рівня фінансово-економічної безпеки.

Такий розрахунок пропонується здійснити шляхом згортання показників фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності в єдиний показник за допомогою графічного

методу. Згідно з графічним методом інтегральний показник визначається як площа багатокутника, число вершин якого відповідає числу приватних характеристик.

Література

1. Біломістна І. І. Механізм забезпечення фінансової безпеки промислових підприємств / І. І. Біломістна, В. Є. Хоречко // Інноваційна економіка. – 2012. – №32(6). – С. 305-307.
2. Ковтуненко К.В. Особливості оцінки фінансової та економічної безпеки як складових системи безпеки підприємства / К.В. Ковтуненко, О.І. Шолом // Матеріали четвертої міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Проблеми ринку та розвитку регіонів України в 21 столітті» (Одеський національний політехнічний університет, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. 12-19 грудня 2013). – Одеса, 2013. – С.47-48
3. Підхомний О. М. Типологія загроз фінансовій безпеці суб'єктів підприємницької діяльності / О. М. Підхомний, Н. О. Микитюк. – Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2007. – С. 119-123.
4. Васильців Т. Г. Пріоритети та засоби зміцнення економічної безпеки малого і середнього підприємництва: монографія / Васильців Т. Г., Волошин В. І., Гуменюк А. М. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2009. – 248 с.